



In dit nummer

- *Hoe is het op ons land?*
- *Bomen (2); de wilde kers/ het kersenlaantje*
- *Boek 'landinzicht'*
- *Voedselbossen Magazine*
- *Bezoek van de Sociëteit Jansberg*
- *Henks Moestuin*
- *Oogstfoto's*

Hoe is het op ons land?

Ons land groeit en bloeit. Soms denk ik meer vogels en vlinders en andere beestjes te zien.

Maar ik weet het niet zeker.

Het is een feest van groei, dat is duidelijk.

We zijn in gesprek met een imker om bijenkasten te plaatsen. De imker heeft ook tips om het de solitaire bijen bij ons naar de zin te maken.

Henk en ik zijn in deze mooie voorjaarsperiode voor het eerst opa en oma geworden. Onze prachtige en gezonde eerste kleinzoon is geboren! Heerlijk om mee te maken. Een nieuwe papa en mama en een nieuw jong en o zo pril leven!

Tegelijk met dit jonge leven, spatte het leven ook van ons voedselbos af. OOGST!

Vooraf de bessen en de nashi peren leveren voor het eerst best veel fruit.



Appelbes

Op dit moment is het de aronia bes, ofwel de appelbes, die geogst kan worden. Hij heeft een wat taai huidje. Even koken, wat zuur erbij en de smaak en het taaie worden minder. Er ontstaat een lekkere smaak. Ook nu weer merk ik wat ik een hoop te leren heb. Jam maken bijvoorbeeld. Dat zat echt niet in mijn 'systeem'. En dan wil ik ook nog jam maken met zo min mogelijk suiker. Mijn moeder maakte vroeger jam, in de 1 op 1 verhouding: 1 kilo vruchten, 1 kilo suiker. We weten inmiddels allemaal hoe ongezond het gebruik van veel (vooral) geraffineerde suiker is.

Je bloedsuikerspiegel stijgt, de suiker bevat geen voedingsstoffen en je gebruikt veel calorieën.



Appelbes plukken

Als iemand nog een mooi recept heeft voor onze bessen, met geen of weinig suiker: ik houd me aanbevolen!

Deze Nieuwsbrief staat grotendeels in het teken van oogst.

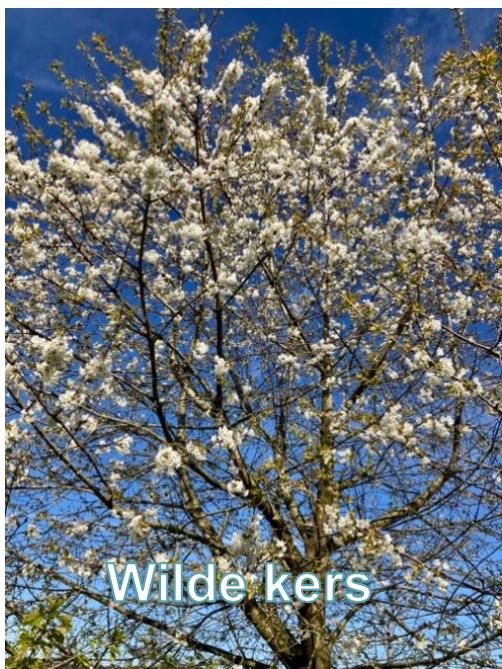
Beelden zeggen meer dan 1000 woorden. Geniet met ons mee!



Tamme kastanje

Bomen (2): De wilde kers/het kersenlaantje

Op de grens van ons land met onze burens, staat een hele grote wilde kersenboom. Deze boom is al vaker voorbijgekomen in onze nieuwsbrieven.



Wilde kers

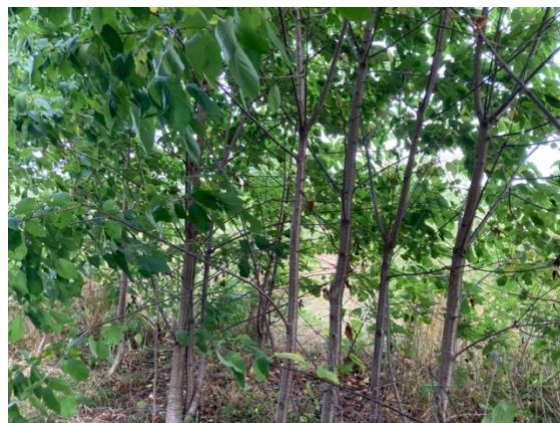
Zie hierboven! De boom heeft een prachtige bast, een enorme omvang en ook de bloesem is indrukwekkend!

De 'kenners' schatten deze boom op zo'n 60 jaar oud. De wilde kers heeft ons land veel nakomelingen geleverd.



Ingang kersenlaantje

Erg mooi vind ik ons kersenlaantje, dat bestaat uit zaailingen van de grote wilde kers.



Als je het land op loopt richting het productiebos, loop je door een klein stukje bos van deze 'zaailing-kersebomen'.

Deze bomen ontstaan en groeien zo natuurlijk! Ze hebben echt een andere start dan de (kunstmatig) gekweekte of geënte bomen.



Ze dragen kleine kersen, die prima smaken. Een groot deel van deze kleine kersen bestaat uit pit. Elk jaar in mei zien we grote zwermen vogels rond de kersenboom vliegen, op de boom landen, kersjes pikken en vervolgens weer wegvliegen. Ze laten de boom kaal achter.

We zijn benieuwd hoe dat met onze geplante 'voedselbos' kersen zal gaan! Dit jaar hebben deze kersen nog geen oogst geleverd.

Boek: landinzicht

Wil je een tekst in handen krijgen waarin:

- *Het gaat over de klimaat- en landbouwproblemen waar ons land voor staat?*
- *Op een overzichtelijke en onderbouwde manier oplossingen voor die problemen aangereikt worden?*

Lees dan dit boek. 'Landinzicht' is gratis te bestellen via de website van [Urgenda](http://Urgenda.nl).



Elk voorbeeld dat ik hier uit dit boek haal, doet het boek te kort. Het staat vol met overzichten, samenvattingen, illustraties en tabellen.

Het is zeer leesbaar en toegankelijk. Prachtig!! Ben er zeer van onder de indruk!

"Urgenda is de organisatie voor innovatie en duurzaamheid die Nederland samen met bedrijven, overheden, maatschappelijke organisaties en particulieren sneller duurzaam wil maken. Dat doen we aan de hand van onze visie op het gebied van energie en onze visie op het gebied van landbouw, met concrete oplossingsgerichte projecten."



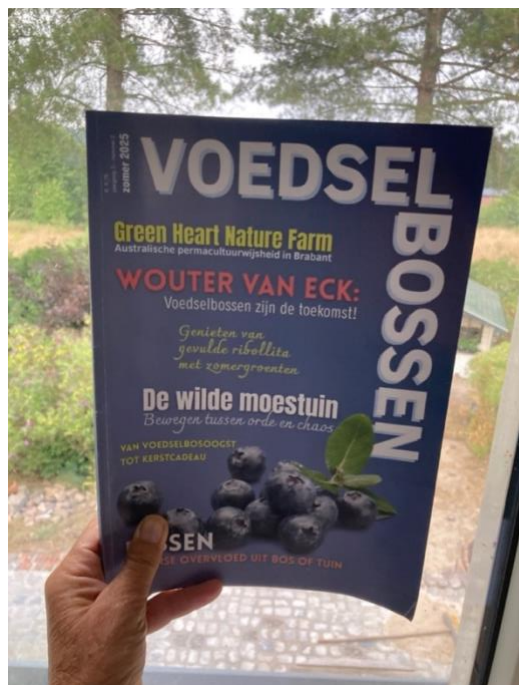
Chinese kwee

Voedselbossen Magazine

Sinds enkele jaren bestaat in Nederland het tijdschrift Voedselbossen Magazine. Wij vinden het heel nuttig dat juist nu een tijdschrift uitgegeven wordt dat probeert de ontwikkelingen op dit terrein bij te houden. In het begin leek het blad vooral een bundel beschrijvingen van voedselbosinitiatieven met een nietje er doorheen. Het blad is een stuk professioneler geworden. We krijgen een beeld van de ontwikkelingen die *de sector* doormaakt.

In het meest recente nummer (3^e jaargang, nr. 2, zomer 2025) vind je:

- een uitgebreid interview met Wouter van Eck (wel de goeroe van de voedselbossen genoemd) over Voedselbos Ketelbroek en de landbouw van de toekomst zoals hij dat voor zich ziet
 - een artikel van Pim Martens over Voedselbos en wetenschap (een nieuwe rubriek); Pim is hoogleraar Planetaire Gezondheid aan de Universiteit van Maastricht
 - een beschrijving van de Hofstede Lust & Last op Goeree-Overflakkee.
- Vanouds is dit een gemengd landbouwbedrijf.



Het bedrijf wordt nu door drie broers toekomst-bestendig gemaakt.

- een beschrijving van vruchten zoals de paw-paw en de sechuanpeper



- een advies over hoe om te gaan met veranderende inzichten in voedselbossen, in de rubriek ‘Vraag het de expert’. De expert van dienst is Martijn Aalbrecht, ook wel de Voedselboss genoemd.
- een artikel over struiken en bessen: aalbessen, blauwe bessen, bosbessen, zwarte bessen en honingbessen.
- een tekst over Mycorrhizale schimmels (van Iris Dautzenberg) over de uitwisseling tussen plant en schimmel. ‘Je kunt de schimmeldraden zien, als verlengstuk van de plantenwortels’.
- een beschrijving van de boerderij ‘Green Heart Nature Farm’ in Geffen (gemeente Oss).



Nashi peer

De Australische Kestrel Maher heeft hier een groot aantal nieuwe bomen geplant, geïnspireerd door de voedselbosbeweging.

- een recept voor het maken van Ribolita – een goed gevulde Italiaanse soep
- en nog veel meer

.....
Het blad bevat ook een doorlopende kalender met voor voedselbossen interessante activiteiten in Nederland.

Al met al een goede, gevarieerde en leesbare informatiebron voor iedereen die geïnteresseerd is in voedselbossen. Het blad verschijnt 4 keer per jaar, een jaarabonnement kost € 34.50. Alle informatie vind je op voedselbossenmagazine.nl.

Bezoek Sociëteit Jansberg

42 Leden van de Sociëteit Jansberg hebben zich opgegeven voor een rondleiding op ons land op 4 juli. Vooraf hebben we met organisator Ronald goed doorgesproken hoe we dit zo leuk en voor iedereen prettig en informatief mogelijk kunnen doen. 'De Sociëteit Jansberg' organiseert inloopavonden en themabijeenkomsten voor haar leden. De meeste leden wonen in Milsbeek. Ook mensen uit andere delen van de gemeente Gennep zijn lid. Wij vinden het leuk en waardevol dat mensen uit onze directe omgeving weten wat we aan het doen zijn. Dus: hartelijk welkom! Op vrijdag 4 juli is het zover. Het programma zit redelijk strikt in elkaar. Henk en ik zijn niet zo gewend aan het rondleiden van grote groepen. We splitsen de groep op in tweeën. Dat werkt al prettig.

We heten iedereen van harte welkom met koffie en Henks appeltaart. En vervolgens vertel ik, Onnie, over ontstaan, functies en betekenis van ons voedselbos. Vragen komen er genoeg!

Vooraf de vraag 'waarom we dit in vredesnaam zijn gaan doen', vroeg aandacht. Na het praten over ons land, zijn we het land opgegaan.



De ene groep loopt mee met Henk, de andere met mij. Het was leuk, de moeite waard. Sommige mensen hadden last van de hobbelige paadjes. Maar iedereen heeft het overleefd! Mensen waren zeer geïnteresseerd en enthousiast. We kregen leuke gesprekken, ook over wat iedereen zelf kan bijdragen. Of er nu direct meer voedselbossen in Milsbeek gaan komen... dat is nog even afwachten. Misschien komen er wel wat minder tegels, en meer struiken en bomen in de voor- en achtertuinen? Op het eind van de rondleiding hoorden we veel begrip en enthousiasme voor wat we aan het doen zijn en wat ons

bos allemaal oplevert. In ieder geval een stevige dot zuurstof hier in Milsbeek, uitgestoten door de paar duizend door ons geplante bomen en struiken, denk ik dan maar! Ook benoemden onze bezoekers dat ze ons, toen we net begonnen, als een 'stelletje naïeve idealisten' aanzagen. Nu blijkt dat het echt kan, zo'n voedselbos. En dat het zelfs als enigszins normaal wordt beschouwd. Nu maar hopen dat we met elkaar, ook hier in Milsbeek, steeds meer meerjarige bomen en planten in de grond gaan zetten!
 Dank voor jullie komst en interesse, Sociëteit Jansberg!

Henks Moestuin (2)

In de vorige Nieuwsbrief (nr. 18) schreef ik dat ik op het terreintje achter de schuur wilde beginnen met een kleine moestuin, met zoveel mogelijk meerjarige groenten. Toen we in Milsbeek kwamen wonen, stond op deze locatie een groot bramenbos. Met veel geduld is dat inmiddels verleden tijd. Het bramenbos is veranderd in een zonnige plek, met veel beschutting.



Eerder schreef ik, dat ik verschillende planten en zaden heb besteld; de Kaukasische klimspinazie (zaad), rabarber (plant), indianenaardappel (plant) en courgette (zaad). De eerste drie zijn meerjarig, de laatste is *niet* meerjarig, maar wilde ik toch heel graag in de moestuin. De zadjes van de klimspinazie zijn niet echt goed opgekomen.

Met veel moeite ontspruiten twee planten die ik inmiddels in de volle grond heb gezet. De courgette (foto links) en de rabarber (foto hieronder) zitten in de grond en doen het mooi, zoals je ziet.



De indianenaardappel doet niets. Daarnaast heb ik ook nog wat raapstelenzadjes, 1-jarig, puur voor het lekker- en blonde pluk lof -gratis zadjes bij een bestelling- in de grond gestopt. De eerste courgette hebben we inmiddels met smaak opgegeten, evenals een maaltje raapstelen. Ik vond tot mijn verrassing ook nog wat nieuwe aardappelen in de grond, op de plek waar ik vorig jaar wat pootaardappelen had gestopt. Voor mij is de moestuin voornamelijk een klein experiment. Ik ben benieuwd wat het oplevert.

En ik ben nu al onder de indruk van wat en hoe alles groeit!



Henk Verburg en Onnie Dieren zijn in 2019 in Milsbeek een voedselbos begonnen. Driemaandelijks berichten ze hierover in deze Nieuwsbrief. Als u deze Nieuwsbrieven automatisch wilt ontvangen, kunt u een berichtje sturen aan voedselbosverlorenland@kpnmail.nl.